

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak			
Helyben:		Videkre:	
Egész évre	12 korona	Egész évre	20 korona
Fél évre	6 "	Fél évre	10 "
Negyed évre	3 "	Negyed évre	5 "
Egy óra	1 "	Egy óra	2 "

Felelős szerkesztő
Kutasi Imre.

Szerkesztőség Csapó-utca 9. sz.
Kiadóhivatal Csapó-utca 9. sz.
Hirdetőknek a legmérsékeltebb árszámítás mellett vétetnek fel

Eledezőnk.

Debreczen, jan. 9.

Rég elmúltak már azok az arany idők, mikor maga-fonta-szötte ruhában járt köznépünk s házilag font és megszött fehérnemű díszlett a nemesi kuriák asztalain.

Valamikor nagyjelentőségű volt e hazában a kender- és lentermelés. Vásson ide nem jött a világ egyetlen országából sem; nemcsak a köznép, de főuraink is hazai szöttest viseltek s termeltünk annyit hogy a szükségleten felül kivitelre is jutott s drága pénzen vásárolták meg tőlünk a szomszéd országok népei. Ma mindez megszűnt. És megszűnt vele az egykor nagyjelentőségű házi szövőipar. Magyar országban ma a legutolsó kunyó lakója is boltban vásárolt rumburgi vászonból és sifonból ruházkodik. Olcsó ez a produktum, — igaz. De viszont tagadhatatlanul rossz is.

A nemzet elszegényedésének egyik nem kicsinyelhető oka a textilanyag termelés és a házi fonó- és szövőipar lehanyaglásában kereshető. Fontos osztrák érdek volt ez, s ennek az osztrák ipari érdeknek kellett áldozatul esni a hazai kender- és lentermelésnek. A jute és gyapot segítségével el is érték a cél. A hitvány de olcsó exotikus textilanyag nagygyá tette

az osztrák ipart, de koldussá tette viszont a magyar nemzetet, amelynek először textilanyagtermelését verték tönkre, a népet pedig az osztrák ipari fogyasztás ösvényére terelve az osztrák ipar állandó és hűséges adófizetőivé lenni kényszerítették. Két oldalról is sújtott tehát a csapás. — Mert nemcsak az iparüzést ragadta magához Ausztria, de még az ipari nyersanyagok termeléséről is leszorított.

Hosszu évek teltek el felettünk és mi ellentmondás nélkül túrtuk a rabszolga szerepet. Rátértünk a legszélsebb utra, a mezőgazdasági termelésben az egyoldalúságra. Buza-, gabona-, bortermelésre és állattenyésztésre basirozodott a nemzet egész ekzsztenciája, a fölösleget eladtuk olcsón, iparcikkeinket megvettük drágán s lassan-lassan észrevétlenül belezökkenünk a fojtó hínárba: megterheltük a termőföldet tengeroyi milliókra rugó adóssággal, amelynek a kamatait fizetni sem vagyunk immár képesek.

És most fölészámlánk. Látjuk a sötét valóságot. Látjuk a tornyosuló és elnyeléssel fenyegető vészes hullámokat. Az életösztön sarkal, hogy kiszabadulást keressünk. Teszünk, veszünk, tervre tervet szövünk. Mindhiába. Későn ébredtünk. Sorsunk már meg van pecsételve.

De nem! Van még szabadság! Le kell rázni legalább az exotikus nyersanya-

gok fojtó versenyét, — s mindjárt lélegzet hez, erőhöz jutunk. Jussunk, jogunk van ehhez, s ezt kiküzdeni kötelességünk! Miért kelljen túrnunk, hogy más idegen világ-részek és országok hora, buzája, gyapja, kenderé, lené és értéktelen surrogatumai zárják el az utat a mi nyerstermelésünk elől még ott is, ahol mi vagyunk a népes séget föntartó ipar fogyasztói? Miért használ az osztrák industria idegen anyagokat, mikor azt mi is termeljük — s a fogyasztói is vagyunk? Eddig ez a jog- és igazságellenes állapot járt. Ennek most legyen valahára vége! Mert a magyar föld-csak úgy tarthatja el a nemzetet, ha termékeinek piacot és illő árakat is biztosít hatunk, — amit eddigé azonban igen sok részben súnosan nélkülözni voltunk kénytelenek.

Ha lehet még egyáltalán reményt helyezni a jövőben, ám itt az utolsó óra, hogy cselekedjünk. A gazdasági harez az egész világon megindult s minden oldalról a nemzeti termelés lehető védelmezésének az egyes országok elzárkózásának példaira, vagy ilyen irányu törekvéseire akadhatunk.

Ettől mi sem maradhatunk el, ha élni, boldogulni, gazdaságilag fejlődni s anyagilag függetlenek lenni akarunk. A nemzet elszegényedését, a mezőgazdaság lehanyaglását az állattenyésztés jövedelmezőségeinek megrendülését az eddig fevél

Tárcza.

Epilog.

És most, vége a játszi dálnak
Üres a vén asztaliók,
Mit gyerek kézzel beletettem,
Rózsaszín pántban rejtegettem,
Szétszórodnak á szent csomók.

Az illatvesztett ibolyákon
Még egyszer elmereng szemem,
Adieu, ti csengő régi hangok,
Nehéz kézzel a könnyü lantot
Már én tovább nem pengetem.

Szárnyas pegázus, menj szabaddá,
S repüljétek ti is dalok!
Édes, bolondos utatokral
A vándor más irányba fordul
S megy komolyan, bölcsen — s gyalog!
Szávay Gyula.

Az én monacoi barátom.

Irta: Alphonse Crozière

— Százezer frank három nap alatt, igen, uram! — susogta bánatosan nékem egy gentleman, akivel a játékteremben ismerkedtem meg. — Ugy a bár, rémes balsors?

— Százezer frank? — áimodoztam én: — bizony nem csakély.

— Kétségbe vagyok esve. Tudja, mit fogok cselekedni?

Megértettem a bánatát és testvéries rokonszenvvel fűztem a karomat az övébe.

— Nem. Ön nem fog elkövetni semmit. Igrerje meg! Kérem! . . .

Néhány perczig sötét szótlanúsággal me redt reám.

— Ebéd nélkül fogok lefeküdni! — mor mogta aztár.

A megkönnyebbülés sóhaja tört ki a bensőmből, mert rosszabbtól tartottam. Ekkor diszkrétan egy öt frankost causztattam a kezébe. Ő büszkén tiltakozott.

— Oh, nem!, nem!, soha! — de uram. Az öt frankost azonban zsebre tettem.

Másnap, alkonyatkor, amikor épen a tengerparton kóboroltam az ilatos nők és elegáns urak tömegében, ismét találkoztam tegnapi szerencsétlen barátommal.

Amint észrevett, félém sietett. Az arca valósággal sugárzott. Tíz lépésnyi távolságról kiáltott felém.

— Ah, kedvesem! — micsoda szerencse! Képzélje: visszanyertem a százezer frankomat, sőt meg újabb 25.000 frankot! Összesen 125.000 frankot! meg pedig az ön öt frankosával. Mit szól ehhez? Ezt az örömet meg kell ünneplünk!

Megrendültem. Előző este tudniük — tévedésből — egy ólomdarabot csuszítottam a kezébe ötfrankos ezüstpénz helyett. A tévedésem csak később vált-m észre, othor amikor már nem segíhettem a dolgon.

O, a barátom, bizonyára maga sem vette észre, amikor tuladott rajta.

— Nagyon szívesen állok a rendelkezésére!

Legszeretettel több mosolyommal válaszoltam a meghívására.

Erre karon fogott és barátságot fogadtunk egymásnak.

— Finom kis ebédet fogunk elkölteni kettesben, mint két jó pajtás, akik más társaságra nem szorulnak. Jó lesz így, kedves barátom?

— Mindenesetre . . . azt hiszem, igen... sőt nagyon is jól lesz! Teringettél!

— Megyek és megrendelem az ebédet. Meg lesz velem elégedve, — kiáltotta ő a lelkesedéstől sugározva.

Az ebéd és az italok valóban pompásak voltak. Tökéletes áradata volt az a pozsgéknek, likőröknek, ami drága és jó.

A desszertnél így szóltam hozzá:

— Ön a föld legderekabb embere. Ha szüksége lesz bármint szolgáltatásra, ne feledje el, hogy barátja vagyok. Ha színházi jegyek kellenek, szóljon kérem: annyi áll a rendelkezésemre, amennyit csak akarok . . . ha pedig három frankot ráfizetek, a legkitünőbb helyeket kaphatom teljesen díjtalanul.

Másnap Párizsba készültem, visszatértem s a számlámat kértem a szállodámban.

A meglepetéstől gyökeret vert a lábam, amikor a számlába pillantottam, egy 125 frankos tétel meredt gunyosau a számok közül, — az ebéd ára, amelyet tegnap költöttem el a barátommal . . .

lot védtelen helyzet idézte elő s így meg kellett érnünk a keserű valót, hogy saját belföldi piacainkon is az idegen verseny szorított háttérbe s tette nemzeti munkánkat értéktelenné.

Hála legyen a Gondviselésnek — im már derengeni kezd. A nemzetöntudatára ébredt, eszmél, gondolkozik s kovácsolja a hazamentés eszközeit. Van már erős közvéleményünk, csatarendbe áll lassankint a társadalom s követeli munkájának védelmét, hogy boldogulva a haza is boldog, erős és anyagilag is független lehessen.

És segélyükre jött most a Gondviselés Addott eszközt a kezükbe, hogy egy nagy ellenségünkkel megküzdhessünk. Magyar mérnök feltalálta a módját egy olcsó szövetség előállításának, kieszelte azt, hogy alkalmas módon miként lehet a gazdaságokban haszontalan gyomként ismert gyékényből (káka, sás) oly fonó- és szövőanyagot kinyerni, amely teljesen fölösleges sé teszi a jutét, ezt az exotikus terményt amelyből eddigelé évente kb. 6 millió koro na értékű rost és fonál és mintegy 5.5 millió értékű kész zsák jött be Magyarországra, hogy lenyomja, lehetetlenné tegye a kender és lentermelést. Van tehát már a juténak hazai versenytársa! Végtelen fontosságú a magyar mezőgazdaságra, de a textiliparra is a magyar mérnök eme találmánya; az ipar olcsó és hazai nyersanyaghoz juthat, a mezőgazdaságban pedig a gyékénynek mint kultúrnövénynek nyit helyet, aminek termelésével hasznosíthatók lesznek azok a földterületek, amelyek mely fekvésüknél fogva trespédó vizekben szenvednek s emiatt teljesen használaton kívül parlagon hevernek.

Dicséretére legyen Darányi földművelésügyi miniszternek, hogy fölfogva a dolog jelentőségét, elhatározta Magyar-Óváron egy kísérleti telep fölállítását a gyékénytermelés és földolgozás tanulmányozására, hogy ezzel is módot és alkalmat nyújtson gazdáinknak arra, hogy a szövet

anyagtermelés egyik megrontója, az idegen jute ellen sikeresen küzdhessenek.

Erős akarattal, kitartással, okos vámpolitikával és vámokkal az exotikus jute kiszorítása kell még, hogy sikert is láthassunk. Ha ez is meglesz, újra szép jövő nyílik a magyar szövőanyagtermelésnek.

Nagy Dezső.

A nagyvilágból.

— Az utlevélkényszer megszüntetése a szerb-magyar határon. Belgrádból jelentik, hogy ottani kormánykörökben lépéseket akarnak tenni az utlevélkényszernek megszüntetése érdekében, amely a szerb-magyar határon fennáll. Ez az utlevélkényszer különösen a szerb-magyar határszéli falvakban nagy elégtelenségre adott okot. A szerb kormány a magyar kormánytól fog közbenjárni, hogy ezt a kényszert megszüntessék. Bizonyos, hogy ez a lépés igen óhajtott. Mert szörnyű kellemetlen, hogy például Zimonyból, amely egy órai távolságban van Belgrádtól, csak rendes utlevéllel lehet a szerb fővárosba jutni. A kereskedelmi forgalomnak is nagy akadálya ez az utlevélkényszer.

— Az amerikai hittérítő sorsa. Üsküből szerb városból az a hír terjedt el, hogy Missz Stone, az a boldogtalan hittérítő, akit macedon banditák elrabolták, aligha van már az élők közt. Üskübben biztosan tudni akarják, hogy az a vakmerő bandita, aki Missz Stone elrablását nyelbeütötte, Athanasios rablóbandájához tartozott. Az az Athanasios volt az, aki annak idején a volt keleti expresszvonatot állította meg és elrabolta a Stangen féle berlini titársaságot, amelyet csak nagy váltságdíjért bocsátott szabadon. Ez az Athanasios később török csendőrökkel keveredett harczba, akik agyon lötték. Bandáját pedig szétszórta. Ugy látzik azonban, hogy néhányan ismét összeállottak ezekből a rablókból és ezek voltak

rontottam a játéktárembe. Első tekintetem az én kedves barátomra vetődött: papírlappal a kezében éppen a roulette számait jegyezte a középső asztal mellett. Sápadtan a haragtól indultam feléje, hogy csinos jelenetet rögtönözzenek, amint megérdemli.

Mielőtt azonban egy szót is szólhattam volna, éktelen hangon s a legbecsmérőbb módon ő maga támadt rám.

— Nem volna szives engem békében nagyni? Állat! Miért zavar a számadásaimban? He? Engem, aki éppen most szerencsében játszom! . . .

Válaszolni akartam, de időt sem engedett a szólásra.

— Különböző jó, hogy itt van. — nyökölt a legemeltebb hangon. — Valami első számolásom van önnel!

— No de . . . kérem . . .

— Most már tudom: ön adta nekem az öt frankomért azt az ólomdarabot. Ne tagadja! Ön volt! Maga török! Maga szélhámos! Mi?

És két elősiető inassal kivezettetett a teremből anélkül, hogy védelemhez voltam magam a vád ellen.

Az egész terem harsogó kaczaja között távoztam.

Missz Stone elrablói és valószínűleg gyilkosai is.

— Letartóztatott pap. Olmützből írják, hogy ott nagy feltűnést keltett Rimel Rafael rudelsdorfi katolikus plébánosnak a letartóztatása. A pap gazdasszonya öngyilkos lett és állítólag ez összefüggésben van a plébános letartóztatásával.

— Megvádolt művész. Rómából nagyszabású botrányról értesülünk. Egy olasz lap a gazdagságáról és takarékoságról híres Tamagnót, a világhírű, nálunk is ismeretes dalművészt uzsoráskodással vádolta. Tamagno erre felszólította a szerkesztőséget, hogy vonja vissza a rágalmakat, de anélkül, hogy ezt bevárta volna, beparelta a vádterjesztőt.

A kis levél.

Debreczen, jan. 9.

Kecskeméthy valóban büszke lehet a sikereire. Nem az a félmillió az a bagatell; hanem ami a fő, az erkölcsi siker! Hol van a világon még egy olyan sikkasztó aki akkora kavardást tudott volna csinálni a társadalomban mint ő? Hol van az sikkasztó akinek egy — minden valószínűség szerint apokrif — levele oly lázba tudja ejteni a világot, hogy a sajtó nagy cikkekben sőt vezércikkekben foglalkozik azzal a kérdéssel, vajjon csakugyan ő írta-e a szóban forgó levelet, vagy sem?

Mi ösmérjük a P. H. szerkesztőségét és annak tagjait, aki egytől-egyig derék munkásai a sajtónak s tudjuk, hogy ez a lap mindig azt tartotta szem előtt, amivel olvasóközönségének valami érdekessel pikánsan szolgálhat. S ha valamely lapot ebbeli igyekezte közben valaki misztifikál, s a lap valószínűnek veszi és igazként kiadja ezt a misztifikációt azért még nagyon különös eljárás azt fogni rá hogy rosszhiszemű és maga gyártja az apokrif leveleket. Ez — őszintén szólva — nem járja.

Arról pedig hogy valamely lap mit tartson érdekesnek, czélszerűnek, vagy helyesnek, vitatkozni egyáltalában nem akarunk. Egy lap sem adhat e tekintetben a másiknak ukázokat, s minden lap a saját belátása és izlése szerint határozza meg, hogy mit adjon ki és hogy mit ne adjon ki. A P. H. megkapta New-Yorkból az apokrif levelet s kissé talán fölületes megvizsgálás után úgy vélte, hogy a levél valódi.

Már most, ha valódi, természetes, hogy ki kell adni, mert ez szenzáció, — így gondolkozott bizonyára a lap, — s feltűnő helyen közzétette a lefényképezett levél fényképét. Nos, hogy a levélről most nyilvánvaló lett, hogy misztifikáció, az a P. H. nézve mindenestre — maineur.

Lenet, hogy a P. H. ebben az esetben az úgy kiválóan érdekes voltánál fogva, némileg talán tulbecsülte Kecskeméthyt is megállítólagos levelének az értékét is, amikor belement a csepdába, amelyet vagy éretlen tréfa állított fel neki, vagy pedig a sikkasztónak valamelyik bűntársa, aki a levéllel New York felé akarta terelni a közönség s a rendőrség figyelmét hogy Kecskeméthy azalatt vigan inalkasson tovább a maga ösmereitlen útján.

— Mi ez? . . . — bocsánat! . . . ez tévedés! . . . — kiáltottam csaknem magamon kívül.

A szállodás mosolygott.

— Nincs ebben semmi tévedés, uram. Ugy tudom, uraságod rendezte tegnap a lakomat a tisztelt barátja szerencsésjének megünnepelésére.

— Én rendeztem? amikor ő nyert 125 000 frankot?!

A szállodás most még inkább mosolygott.

— Hogyan, uram, ön nem ismeri a . . . Meg kell önnek magyarul nom . . . Az az ur, az ön tisztelt barátja, teljesen tönkre ment ember . . . Itt ment tönkre nálunk . . . már évek előtt . . . De a régi szenvedélye ide hozza minden szezonban, csak hogy, hál' Istennek, már nem játszik többé . . . Azaz, hogy: igenis játszik és rakja az aranyakat, de csak — képzeletben! . . .

Perczekbe telt, amíg felocsudtam ányulatomból.

— De hiszen, akkor az az ember közönséges szélhámós! . . . Rastaquouére! . . . Aki mások jóhiszeműségéből élőködik! . . . Ez aztán gyönyörű dolog! . . . No, de majd adek én annak a fráternek! . . . Drága mulatság lesz, mondhatom!

öt perczel később düttől tájékozva

Hiszen ha Kecskeméthy írta volna a levelet, mindenestre másképp írta volna. Mert így semmiképp sem írhatta volna, még pedig két okból. Tuniillik vagy igazán megbánta a bűnét Kecskeméthy, s akkor nem parlamentiroz sem a P. H. vel, sem a polgármesterrel hanem szó nélkül visszaküldi a pénzt, vagy pedig a szabadságát akarja biztosítani és akkor jogász ember léte tudnia kell és tudja is, hogy olyan bűncselekményt követett el, amely után hivatalából üldözendő amelynek kapcsán tehát az üldözés megszüntetésére a polgármester is, főpolgármester is, sőt egész Budapest is hiába adja nyiltérben, vagy akár hol a becsületszavát, mert a büntető törvényt becsületszóra tett ígéretével sem lehet hatályon kívül helyezni s ha ezt akarnák az ő személye kedvéért külön új törvényt kellene teremteni.

Ezt pedig aligha fogja megtenni a törvényhozás.

Belföldi dolgok.

A trónörökös jeruzsálemi útja. Nehány nap előtt megírtuk, hogy a bécsi udvari körök meg akarván akadályozni, hogy Ferencz Ferdinánd trónörökös nejével együtt részt vegyen az udvari ünnepségeken, nejével együtt Jeruzsálembe akarják utaztatni. Egy könyvnyomatos most e hírel szemben azt a czáfolatot közli, hogy a trónörökösnek és feleségének jeruzsálemi útjáról elterjedt hír alaptalan, amennyiben a főherceg Bécsben marad s nejével együtt részt vesz az ünnepségeken.

Uj 48-as honvédelemk. Szabadságharcunk idején Resiczabányának, melynek lakossága szintén részt vett a harcban, ágyúöntője is volt. A város védelmezői között, kik a környékbeli felízgatott remansággal harcoltak, körülbelül hetvenen estek el. Az elesettek emlékét rövid időn belül emlékművei fogják megörökíteni, a honvédelemk bizottság e hó 5-én alakult meg.

A hadsereg új főfelügyelője. A leMBERGI Predswit című lap értesülése szerint Windischgrätz herceg, a hadsereg főfelügyelője magas életkora miatt, nemsokára nyugalmomba vonul. Helyére Galgóczy táborszerényot, a przemysli hadtest parancsnokát fogják kinevezni. Galgóczy utódja Albory altábornagy lesz, aki jelenleg krakói hadtest parancsnok.

Erzsébet királyné emlékszóbra. Január 22-én jár le Erzsébet királyné emlékszóbrára hirdetett pályázat. A pályázók az emlékszóbor mintáját természetesen nagyság egy tízed és az építészeti tervezet egy ötvendayi méretében kötelesek beküldeni. Csatlolniok kell a Szent György tér új tervrajzát a szobor-émlék ut feltüntetésével, továbbá külön leírásban megjelölni az emlék anyagát és a kivitel módját. Három pályadíj van kitűzve, az első tízezer, a második hatezer és a harmadik négyezer korona. A pályadíjakat a viszonylag legjobb művek alkotóinak kiadják. A pályázat titkos, a pályamű jellegével látandó el és ugyanazon jellegét viselő oly zárt leveleke kíséretében adandó be, amely a szerző nevét és lakását tartalmazza. A pályaműveket január 22 ikének esti 6 órájáig lehet beküldeni a városligeti műcsarnokba ahol azokat közszemlére állítják.

A boerok szabadságharca.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, január 9.

Még angol lap oly nyilt bátorsággal nem tárgyalta a délafrikai háborút, mint egy lon-

demi katonai folyóirat, mely legutolsó számban a harczteri eseményekről egy kiváló szakember tollából rövid elmefattatást közöl. A többek közt így ír:

»Bármiképp ítéljük is meg a délafrikai helyzetet, azért a boerokat gáncs nem érheti, hogy ők a nyilt csatát kerülik és csak inkább a guerilla háborúra szoritkoznak. — Lord Kitchener szerint a boerok alig lehetnek többek, — mint 80.000 ellenben az angol haderő a kétszázszázet meghaladja. A hogy a boerok harcolnak, az bámulatos, és a történet lapjain egyedül álló. A boer sereg megmutatta már számtalanszor, hogy nem banditák hordája, — mint Roberts lord őket elnevezte mikor visszatérte után kijelentette, hogy a háborúnak már vége van, — hanem fegyvermezett katonák és seregeik oly pompásan vannak szervezve, vezéreltek oly kitűnő, hogy a mi legjobb tisztjeinket is könnyen törbe csalják.

Megerősített sánczaink őket vissza nem tartják, legjobb seregeink által megszállva tartott állásokat könnyen és gyorsan elfoglalják. Három év előtt rettenő csapást mértek reánk Spionskopnál, és most három év után ismétlődött az ahoz hasonló óriási vereség. — Ezen érdemes volna gondolkodni azoknak, kik a kormány hajójának vezetőjéül tolják fel magukat. Egybefoglalva röviden mindent: a Dél Afrikában szemben álló seregek nagysága ugy aránylik egymáshoz, mint 25 : 1-hez; ezt a tényt lehet magyarázni, ahogy akarjuk, de megmásítani nem lehet.

Chamberlain és a postaügyi miniszter tegnap ismertetett beszédeit — amelyek a rendes, elkoptatott szövirágokkal sallangoztak fel a beszédeket, — messze felülmúlja Rudyard Kiplingnek, a világhírű írónak az angolokhoz intézett költeménye. Nagyon kemény igazságokat mond az angol nemzetnek. Számukra hányja, hogy a fegyverviselőket soha nem becsülték meg. És a lealázó következményeket most érzi Anglia: egy maroknyi, de bátor nép a legszégyenteljesebb módon veri seregeiket. De kiből áll ez a hadsereg? Az izmos, edzett férfiak százezrei hipp! hipp! hurrah! t kiabálva tolonganak a tengerparton, hogy bucsut intsenek azoknak a csenevész, satnya fiatal embereknek, összetoborzott gyenge zsoldosoknak, felfogadott katonáknak, kiket maguk helyett a biztos halálba küldenek. Méltó ez az angolokhoz? A lovakat, a kutyákat mielőtt a versenyre külditek — így írja Kipling — ugye gyakoroljátok, iskoláztatjátok, de a boerok ellen van lelketek az emberek százezreit küldeni minden előzetes kiképzés nélkül!

Kitchener táviratilag egy győzelmet jelentett Londonba, de alighanem valójában megint betegszállító csapatot, vagy nőket és rokkantokat fogtak el az angolok. A távirat ugyanis a következő:

A múlt héten 36 boer elesett, 9 meg sebesült és 261 fogságba jutott. 72 boer megadta magát. — Elliot tábornok csapatai állandóan érintkezésben voltak Dewet előőrseivel, de bár nagy meneteket tettek és nem kíméltek embert és álatot, nem voltak képesek az ellenséget általános harczra kényszeríteni. Uj csapatrészeket rendeltek sürgősen erre a vidékre. Colebrader ezre-

des az e hó 7 ére virradó éjjel átkelt a Magate szoroson és hajnalban Vatterval közelében megrohant egy tábori zászlóst. Ez alkalommal 5 boer elesett és 29 fogságba esett. Ugyanebben az időben Allenby ezredes oszlopának egy része a felső Oifant mellett meglepett egy kis boer tábor és elfogott 15 boert, küztük a tábori zászlóst.

Néhány nap mulva majd valószínűleg elválik, hogy miért nem tudtak az angolok Dewet megütközni, és meg lesz annak oka, hogy Dewet az angolokat csalogatja maga után.

Egyről-másról.

Dal.

Muzsikálnak a faluban
Három cigány húzza;
Zeneszótól kurjantástól
Hangos lesz az utca.
Barna legény sarkantyuját
Összeveri szépen . . .
Azt dalolja: »Vot szeretóm
Nem is olyan régen!«

Tornáczos ház ablakában
Áll egy barna kis lány.
Nézi nézi a bus legényt
S köny perag le arczán.
A hegedű síró hangját
Hallgatja sokáig . . .
Halványarczu, bus legénnyel
Ő is halni vágyik.

Kecskeméthy nemsokára a fővárost, csapta be hanem a »Pesti Hirlap« is alaposan felültette. Mégis csak nagy selma lehetett az a Győző, hogy mindenkit legyőző.

Különbönb nagyobb napilapjaink most erősen kezdenek szenzációban utazni. A »Budapesti Hirlap« meg a Petőfi koponyáját találta meg valamelyik román szeminárium-ban.

Ha így haladunk nemsokára megkerül annak a viperának a csontváza is, melylyel a szépséges Kleopátra agyonmaratta magát s napfényre kerül az a szamarálfcsont, melylyel Sámson leverte a filiszteusokat.

Még szerencse hogy nem vidéki hirlap követte el ezt az attentátumot, mert a karörvendő pestiek mindjárt hasábos czikkeket zengedeznék a vidéki sajtó nyomoruságát. Pedig hát lám: ott is bebizonyul, hogy »Tévedni emberi dolog.«

Rosz nyelvek azt ujságolják, hogy a főmérnök ur szabad idejében erősen tanulja a könyvkötészetet. Hát azt jól is teszi. A nagy bevétellel szemben fel fér egy kis takarítás.]

A rendőrség gyertyát kapott, mint szokásos járulékot. Inkább ők világítsanak, mint nekik fényeskedjék az ők világosság.

Holttest a fürdőben.

Öngyilkos joghallgató.

Debreczen, jan. 9.

Öcső lett az emberi élet, akárcsak a kifaesart citrom. Mintha semmi értéke sem volna, olyan könnyen dobálják el napról-napra. Nincs egyetlen ujságszám, mely állandó öngyilkossági krónikát nem hozna. Ifju, öreg, pólyából alig kinőtt gyerek siet a halál karjaiba e megunt világból s a mottó rendesen az: »N e m é r d e m e s é l n i e.«

Az okot keressük? Mi lenne egyéb, mint a vallásos élet csökkenése, a túlértétség, a perverzálás, mely rabbillincseibe zárja az alig fejlődő ifjút s mire elérne ahhoz a korhoz, melyben az életet a legkellemesebbnek találja, már kész róus. Az unottság leri arczáról, a halál színe oda van bélyegelve homlokára. Sietünk élni, élvezni a világ mulandó javait, ez a főbaj.

Azután még van egy másik nagy baj. A mai iskola nem nevel, csak tanít. A lezkeztető módszer jött divatba ismét. Sokszor a tanár ur azt sem tudja: kivel van dolga s nem vesz fáradságot magának, hogy tanítványa lelki világába leereszkedjék. Felszólítja. Ha tud, jó, ha nem tud: tökkel ütött számar. És ez ily eljárással meg van pecsételve igen sok, jobb sorsra érdemes ifju, jövődó sorsa.

Azt a szerencsétlen ifjút, ki most már hideg hullaként fekszik a kórház halottas szobájában, talán egyik ok sem ütötte a halálba. Arról, hogy mi okozta életunttségát, egy szóval sem tesz említést. Mikor az értesített rendőrség megjelent a végzetes tett helyszínén, már nem beszélhetek vele. A götyő szívet furta keresztül és azonnal meg szűnt élni.

A szomorú esetről a következő tudósítást közölhetjük.

Tegnap délután öt óra tájban megcsendült a telefon a rendőrségi szobában s az ügyeletes biztost értesítették, hogy a Telegdi szállóban egy 21-22 év körüli ifju öngyilkos lett. Az értesítés után Fehér Mihály ügyeletes biztos Dr. Varga Emil kerületi orvossal azonnal a jelzett fűrdőbe utazott, melynek egyik kabinjában a diványon fekvő rátaláltak az öngyilkosra, ki már akkor néma volt, mint a sir.

Megvizsgálták, de semmi irást nem találtak nála, mely kilétéről adott volna felvilágosítást. Később Fehér biztos a kabin tükreire felkarczolva a következő sorokat találta:

»Ruhámat és a revolvert kérem a Széchenyi utca 10. sz. alatti lakásomra vinni, ahol azokra nézve Budapestről a napokban megjövendő bátyám fog intézkedni. Holttestemmel, miután itt nincsenek hozzám tartozóim, rendelkezék a hatóság.«

EaneK alapján a hatóság a Széchenyi utca 10 ik sz. a. kérdezősködött s ott derült ki az öngyilkos kiléte.

Az illető Görömbel Gábor III-ad éves joghallgató, kinek édesanyja Egerben lakik. A szorgalmas, jóra való ifju a Fischbein családnál volt nevelő. Ott is komoly, törekvő, derék fiatal embernek ismerték. Hogy végzetes tettét miért követte el, még csak képzeltai sem tudják.

A rendőrség azonnal táviratban értesítette az öngyilkos édesanyját fia szomorú végéről.

Egy öngyilkossal több, egy jóra való ifjuval kevesebb. A szívén sujtott anya kislirja könyeit. A hideg hant meg néma marad...

A hátszegi postarablás.

Ítélet pusztá gyanu alapján.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, jan. 9.

Nemrégiben nagy vitára adott okot a debreczeni esküdtszék eljárása, melylyel — egy fontos esetből kifolyólag — pusztá gyanu alapján mondott ki súlyos ítéletet. Ugyanez a történet ismétlődött most meg Déván, ahol a törvényszék fegyházzal sujtott egy rablás gyanujában álló postakocsist, — s ahol utóbb az igazi tettesek is kiderültek.

Maga az eset a következő:

Október elején történt, hogy Hátszegen a vasuti állomáshoz vezető uton kirabolták a postát.

A rablás rendkívüli ügyességgel történt és a tetteseket nem lehetett akkor kézre keríteni. Az egyetlen meggyanusított ember a postakocsis volt, a kit el is fogtak. A postakocsis végig tagadott, de azért a dévai törvényszék pusztán a gyanu alapján három évi fegyházra ítélte. Most, mint nekünk Hátszegről telegrafálják, megkerültek az igazi tettesek. Pallósy csendőrfőhadnagy és Győrfi őrsvezető fáradságtalan nyomozását siker jutalmazta, sikerült elfogniok Bosorogán Zerie, Bosorogár György, Vinczán Juon, Petronk Juon, Petronk Balon és Tierlea Simon vár-aljai lakosokat, a kik a rablást már be is vallották. A pénz, vagy tizenöt ezer korona, nehány száz korona kivételével szintén megkerült. Az ártatlanul elítélt postakocsis ügyét a kolozsvári Tábla január tizenhatodikán tárgyalja. A hátszegi járásbírószék vizsgálóbírája már intézkedett, hogy az ártatlánál szenvedő kocsisit helyezzek szabadlábra.

A dévai törvényszék ítélete meglezerte nagy feltűnést kelt most, hogy a tévedés kiderült.

NAPI HIREK.

— Szoboszlóiak a főispánnal. Közel négy száz tagu küldöttség járt ma a főispánnál Szoboszlóról Pap Elek országgyűlési képviselő vezetése mellett. A küldöttség halás köszönetét fejezte ki a főispán előtt, amiért a szolgabírószéket Nádudvarról Szoboszlóra helyezte át. A főispán rokonszenvesen fogadta a küldöttséget, s válaszában megígérte, hogy Szoboszló város érdekeit mindenkor szíven viseli.

— A sajtó poloskái. Arany János egyszer játszi szeszélyből makámát irt a poloskáról. Azokban a fétyolos időkben minden magyar ember tudta, érezte, kiolvasta a sorok közül, hogy az elnyomott nemzet nagy poétája miféle kellemetlen jövővényeket is ért és ostromoz maró gunynyal a poloska örvén. Ma már nincs szüksége, divatja a bujkáló czélzásoknak. Sőt ellenkezőleg, a legteljesebb nyíltság és nyilvánosság kívánatos, különösen a sajtó poloskáival szemben. Közülök egy diszpéndányt szurt gombostűre, tegnapi tülésén a budapesti ujságírók egyesülete. Egy revolver-zsurnalisztáról szól az ének, a ki nemcsak a kikémelt vagyonos osztályt próbálta ugy kézpénzben, mint az illetők szakmájába vágó naturáliákban megszépolyozni, hanem kiterjedt kauziószédésigést is folytatott, főként szegény pinczerek kárára, a kiket soha nem létezett ujságvállalatok czimén formálisan, a legszemérmertlenebbül kirabolt. Ezek aztán el is bántak a »főszerkesztő« és »igazgató« urral, mert a lynch jogán ugy elcsépeltek saját »központi irodájában«, hogy a mentőknek kellett beszállítani a kórházba. Ez egy eset. Egy a száz meg ezer közül, mert semmiféle tisztos iparnak nincsen annyi és oly sokféle kiállhatatlan, ártalmas, sőt közveszélyes élős

dije, mint az ujságírásnak. Az emberi hiúság és ostobaság, melyre üzletüket alapítják, oly határtalan, hogy meddőnek látszik minden, kiirtásukra indult akció. A baj ott van, hogy maga a sajtó tehetetlen, ha a nagy közönség nem nyújt hathatósan segítő kezet a revolver-zsurnalisztika megfenyítésére, teleplezésére minden egyes fő bukkanó zsarolási kísérleténél. Igazi, gyökeres javulás csak ugy képzelhető, ha a közönség, valahányszor egyet csip rajta, nyomban fész-telenül bejelenti a maga kázusát az ujságírók grémiumának. Így aztán lassankint egész rovargyűjteményre tesz szert a magyar sajtó. Valószínű a föltevés, hogy a melyik poloska így már tőre került, elveszti a maga csipőképességét. Föl tehát az irtó hadjáratra a nagy Zacherl nevével!

— Elhunyt ügyvéd. Nagy gyászba van az ügyvédi karnak. Derék kartársuk elhunytát hirdeti a gyászlevél. Szabó Antal ügyvéd hunyt el hosszas szenvedés után. A derék férfi elhunytáról a következő gyászjelentést vettük: Mély fájdalomtól lesújtva tudatjuk szeretett jó férjem, a legjobb apának illetve apósának és rokonnak V. Szabó Antalt köz- és váltó-ügyvédnek, folyó hó 8 án, reggel 9 órakor, életének 56 ik, boldog házasságának 26 ik évében, hosszas szenvedés után történt csendes elhunytát. A megboldogultnak földi részei folyó hó 10 én délután fél három órakor fognak a József kir. herczeg utca 17 ik számú házunknál tartandó rövid ima után a Kossuth utcai sirboltban örök nyugalomra tételni. Debreczen, 1902 január 8 án. Neje: özv. Szabó Antalné, Balkányi Szabó Elvira. Gyermekel: Gizella, Ilona férjével dr. Dávidházy Imre ügyvéddel Ódon, Margit, Antal. Áldott legyen emlékezete, csendes siri álma.

— Megégett kis leány. Birinyi Andrást, ki az ebesi tanyán lakik, súlyos csapás érte. Nyolcz éves Mari nevű leánya lett a halál áldozata, mégpedig a legfájdalmasabb körülmények között. Nem voltak otthon s a mezőn kapták a szomorú hírt, hogy Mari leányuk összeégett. Kétségbeesetten futottak haza s a szerencsétlenül járt leányt bevitték Szoboszlóra az orvoshoz, de az már nem segíthetett rajta. A szegény kis leány szörnyű kínok között nemsokára meg is halt. Az esetről értesítették a rendőrség bünygyi osztályát, mely a kis leány holttestét behozatta Debreczenbe felülvizsgálás végett. — Ugy vélekednek, hogy a szerencsétlenül járt kis leányt a petroleum égette össze.

— Kereskedők bálja. A debreczeni kereskedők 1902 január 25-én Debreczenben az Arany Bika szálló disztermében Zártkörű kereskedő Bált rendeznek, melynek. Kezdeteste 9 órakor. Személy-jegy 6 korona. Család-jegy 3 személyre 15 korona. Páholy-jegy 20 korona. Jegyek a meghívónak előmutatása mellett: Zádor Lajos, Szent-Királyi Tivadar, Komlóssy Lajos és Békés Lajos urak üzletében s este a pénztárnál; Páholy jegyek pedig Donogán és Somossy urak üzletében válthatók.

— Hirtelen halál. Wandrák József, dohánybevitási munkafelügyelő tegnap délután munkaközben hirtelen összerogyott s pár perc múlva meghalt. Wandrák még csak harminczhat éves ember volt s a derék ember szívzélhűdés ölte meg. A hirtelen elhunyt férfit családja gyászolja.

— Királyi segítség egy debreczeni szegény asszonynak. Nagy nyomorúságban tengeni nap jait Göga Gyuláné, egy nagy családú debreczeni asszony. Szorgalmas, becsületes munkával igyekszik magát és gyermekeit tartar

tani, de alig keres annyit, hogy elég legyen a betevő falatra. Nagy nyomorúságában a minap arra határozta el magát, hogy folya modványt intéz ő Felségéhez, a királyhoz, melyben nehéz anyagi viszonyaira hivatkozva, segítséget kér. A kabinetiroda tudakozódott Góga Gyuláné anyagi viszonyai felől s miután azt az információt nyerte, hogy megérdemli a segítséget, 30 koronát utalt ki számára. A polgármesteri iroda tegnap kézbesítette a királyi adományt Góga Gyulánénak, a ki hálás köszönettel fogadta a királyi kegy megnyilatkozását.

— **Szerelemtragédia.** A szomorú Szerelemtragédia történet, melynek áldozata egy cigány muzsikás és egy szép polgárleány. K. Nagy Juliánna, egy tehetséges polgárember leánya halálosan beleszeretett Szöllősi Zsigmond muzsikás cigányba. Az apja azonban hallani sem akart erről hanem eljegyezte leányát egy gazdag konyári legénygyermekkel. K. Nagy Juliánna ez idő óta buskomor lett. Tegnap találkozott szerelemmesével s kimentek együtt a tanyára, hol Szöllősi előbb a leányt, aztán magát lökte agyon. — A keményszívű apa már csak holtestét találta szerelmes szívű leányának. A szerelemi dráma áldozatait tegnap délután temették el nagy részvét mellett.

— **Aki fogakat lop.** Bécsből írják a következő érdekes esetet: Aichholzer Ede fogtechnikus azt vette észre, hogy valaki 2600 müfogat lopott el tőle. A rendőrség kikutatta a tettest, a nála alkalmazásban levő Pecham Emil személyében. A fogtolvaj eladta a 2600 fogat és amint mondta, galambokat vásárolt rajta. A szenvedélyes gyűjtőt, aki a galambtenyésztést a lopás művészetével egyesíti tudja egybekapcsolni, letartóztatták.

— **Öngyilkos gyermek.** Maholnap ennek is külön rovatot kell nyitni a lapok hasábjain. Az életundor már fejletlen gyermekekbe is beleszökken. A Steinfeld-féle uradalomban történt tegnap egy ily öngyilkosság. Beteg volt a szegény gyermek, a 12 éves Géza József s hogy gyötrő betegségétől szabaduljon, öngyilkosságra határozta el magát. Tegnap délután magához vette bátyja revolverét és a fürdőházba bezárkózva, meglötte magát. A golyó szájpádlásán hatolt be és rögtön megölte. Az öngyilkosságot Kiss András másodgépész vette észre, aki értesítette az épen kinn levő Csikos Sándor drt. Segíteni azonban már nem lehetett rajta, mert rövid szenvedés után meghalt. Hülétét beszállították a debreczeni közoktatóházba.

— **Elfogott szökevény.** Tamás József csavargó a rendőrség foglya volt, de szellőztetés alkalmával megszökött a kedves otthonából. Szökése után megint előkezde régi mesterségét s lopott itt is, ott is. A rendőrség tegnap elfogta a jómadarat s most már gondoskodnak neki olyan helyiségről, honnan nem szökhet meg egykönnyen.

— **Eladó szőlő.** A Martinkán 4 nyilas szőlő hozzátartozó épületekkel együtt eladó. Értekezhetni lapunk kiadó hivatalában.

Mulatságok.

Farsangi Naptár.

Január 11-én. Izr. nőgyűjtemény tea-estélye Bikában.

Január 16-án. Gazdászok táncszestélye Bikában.

Január 19-én. Asztalos ifjuság bálja a Bikában.

Január 25-én. Kereskedők bálja Bikában.

Január 25-én. Függetlenségi-Kör táncszestélye.

Január 26-án. Polgári Kör bálja Bikában.

Február 1-én. Kőművesek Iparosok és segédek zárkörü táncszestélye Koronában.

Február 2-án. Bohóc-estély Bikában.

Február 5-én. Iparos-Kör bálja Bikában.

Színház.

* **A páholy.** A kaczagó muzsa költözött be az este színházunkba. A telt ház, mely ezt a darabot végignézte, méltán nevezhető akár könyfacsarásig.

Német eredetű ugyan ez a bohózat, de Kabos Ede kitűnő tolla úgy átmagyarizálta, hogy nem maradt abban a sörizű humorból semmi.

Nem állítjuk, hogy valami újat láttunk. A német társszerzők nagyon is avult tárgyat dolgoztak fel, de azt el kell ismernünk, hogy nem dolgoztak az izlés rovására. Bohózatot akartak írni és ez kitűnően sikerült nekik.

A darab meséjéről, — bohózat lévén — a lig van mit megemlíteni. Hiszen nem is drámáról van itt szó. A szerzők célja nem az volt, hogy lélektani problémákat oldogassanak meg, hanem hogy egy vidám estét nyújtsanak. És ezt az óhajtasukat sikeresen el is érik, mert ez a darab tényleg igazi bohózat, telve jól, rosszul sikerült elménekedéssel, ötletekkel sa színpadi hatás technikájának ügyes felhasználásával.

A vő és az após szerepelnek e darabban. Mindeniknek van rejtegetnivalója a felesége előtt s hogy az asszonyt elvakítsák, kiadják magukat szabadkőműveseknek, bár egyikük sem az. És épen ebből származnak a bolondabbnál-bolondabb összeütközések, melyeket ügyesebb beállított mellékszereplők tesznek érdekesebbé. Igaz, hogy sok benne az avult vicz, de az ember még sem állhatja meg, hogy jóízűen ne kaczagjon a sok összevisszarágon.

Kivált ha oly ügyes előadásban kerül színi a darab, mint színházunkban. Méltó dicsőréttel emlékezünk meg az egyes szereplőkről, kik az írók, illetve fordító intenczióit teljesen magukévá tették. Olyan kedvvel, olyan élethűn játszottak mindannyian, hogy már ez a körülmény is biztosította a nagy sikert.

Telt ház nézte végig a premiért és szünni nem akaró kaczagás, taps, tetszésnyilvánítás követte a színészek játékát.

A két férj szerepében Ödly Árpád és Szathmáry Árpád jeleskedtek. Mindenik teljesen kiaknáta szerepét és oly kitűnően játszottak, hogy nyílt színen is megtapsolták őket. Szathmáry Árpád az após szerepből valódi kabintalakitást prudokált. Az apja véro lobbant fel a fiuban és csak saját tudjuk, hogy e kitűnő művészt nélkülözünk kell.

Kiss Irén anyósát talán felesleges is dicsőrnünk. Nagy ő, mint mindig. Boldog lesz az a társulat, hol Kiss Irén játsza az ilyen szerepeket, mert olyan anyós, mint ő kevés van ma a vidéki színpadon.

Az ifju feleség szerepét Takács Mariska játszotta diszkrétan, átgondoltan. Nem túlzott, nem erőltette a dolgot. Az volt, akinek lennie kellett és épen ezért a természetességért érdemli meg a legteljesebb elismerést.

Sarkady Aladár a nőimitátor szerepből kabintalakitást csinált. Kár, hogy azzal a ruhaemeltéssel nagyon is kereste a hatást. Sarkadynak nincs erre szüksége s jobban teszi, ha önmagát mérsékelve játszik. Ő kitűnő színész, kinek nincs szüksége külső hatásadászatra.

Szöke Sándor az új bonvivánt a fiatal szerelmes szerepében még mindig elég szögletességet árukt el. Törekedjék természetességre s hagyja azt az iskolai modort. Különböző biztatásul így is megtapsolták.

Nagy Gyula kitűnő alakot csinált a fővárosba felvetődött székelyből. El lehet mondani, hogy a bohózatnak ő volt egyik éltető lelke.

A darabban még Szabó Irma, Szigeti Lujza és Pávay Ilonka működtek közre.

A páholy, mint bohózat, megérdemelt az érdeklődést s reméljük, hogy többször fog telt házat vonzani.

Sz.

Pikáns akták.

Egy eljegyzés epilógusa.

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, jan. 9.

A kolozsvári kir. törvényszekiktatójába nem mindennapi beadványt hozott a legutóbbi napokban a posta.

Burdács Béla, marosvásárhelyi gyógyszerész ugyanis keresetet indított a kolozsvári Nemzeti Színház egyik művésznője — mint volt jegyese — ellen 2000 korona kölcsön és ekszerajándékok stb. visszaadása iránt. A keresethez csatolt és a művésznő által írt levél szerint, a házasság a művésznő visszalépése miatt hiúsult meg. Tudára adta ugyanis a művésznő, jegyeseének, hogy: a házasságot nem tartja megköthetőnek, mert a vőlegény családjának gondolkodás módja, világnézete, mindig összeütközésbe jonne az övével és így a házasság nem lenne áldásos, de meg azért sem, mert ő mást szeret.

Ez a levél a főbizonyíték, melynek alapján Burdács Béla, kötelezteini kívánja a dr. Sárkány Miklós marosvásárhelyi ügyvéd által beadott keresetben a művésznőt, a neki adósságai kifizetésére, anyja kezéhez juttatott 2000 korona visszafizetésére és a küldött ekszerajándékok visszaadására.

A keresettel szemben, a művésznő, dr. Nyikora Cornél temesvári ügyvéd útján, elleniratot nyújtott be, melyben tagadja, hogy ő adott volna okot a szakításra. Az elleniratban ugyanis azt állítja, hogy csak női szemérem érzete iratta vele azt a levelet. A szakítás valódi oka azonban az, hogy vőlegénye, temesvári tartózkodása alkalmával, midőn tulajdonképpen menyasszonya látogatására utazott oda, ugyanazon szállóban, melyben a művésznő lakott, kétes tisztességű hölgyekkel oly orgiát rendezett, mely a művésznő női önértetét a legnagyobb mértékben sérthette és amely orgia részleteinek tárgyalásával, vérosszerte miat szenzációsan pikáns ügygyel foglalkoztak. Ezt az okot nem írhatta meg vőlegényének, hanem a levélben említett kifogást használta. Kéri tehát felperest keresetével elutasítani.

Az érdekes pár, jogászörökben élénk megbeszélésre ad okot és érdeklődéssel várják a bíróság döntését.

Különfélék.

+ André Chénier börtöne. A lebontott Bastille óta leghíresebb börtöne Párisnak a Saint-Lazare börtön volt. A roppant vén épületet legközelebb átadják a csákányoknak. Valamikor kolostor volt ez a börtön, lazaris-ták kolostora s egyik czellájában adta ki lelkét 1660-ban Szent Virgze is. Börtönné igazában a rémuralem idejében lett a kolostor. A Saint Lazare szó ezóta minden jelző nélkül is olyan véres fogalom, mint például a Concierje szó. Az arisztokratáknak és egyéb ként gyanuseknak ezrei senyvedtek ebben a komor épületben, minekelőtte örökké megkönnyült volna rajtuk a guilotine. A Saint Lazareban tartották fogva André Chénier, a XVIII-ik századnak ezt a legnagyobb lírai költőjét, a ki itt írta egyik legszebb költeményét, a »La jeune captive« című sírát. Az a fiatal arisztokrata hölgy, Fleury hercegnő, a kit ebben a költeményben megörökített, néhány száz arany árán megmenekült a haláltól, másodsor is férjhez ment utóbb, de a költő vérpádon halt meg. Ennek a börtönnek a falára írta kivégeztetése előtt néhány órával utolsó költeményét, a rap-szodikus, töredéknek maradt sorokat, a melyekkel elbucszott az élettől.

+ A férj sóhaja. Berzasztó helyzet. Ha nincsen szakácsnék, nem panaszkodhatom az étel miatt és ha van szakácsnék, nem dicsérhetem az ételt.

+ Találkozás egy leopárdal. Különös kalandja akadt a minap Götzen grófnak, az afrikai német birtokok kormányzójának. A gróf nejével Darles-Salsam gyarmati fővárosból kikocsikázott a környékre. Délután, öt óra volt, a nap még nem alkonyodott le, amikor az utszélén levő bokrokból egy nagy leopárd ugrott ki és öt lépésnyire a kocsihoz megállt. A fenevadat a szürke lovak zavarba hozták és amikor a gróf megállította a kocsit az ostorral feléje szubintott, lassan elsompolygott. A grófnak szerencséje volt, hogy a leopárd véletlenül nem volt harcziás kedvben vagy tele volt gyémánt, mert különben nem levén nála fegyver, megjárhatta volna. Német Keletafrikában különben a vadállatok egy idő óta sürűbben garázdálkodnak. Nemrég egy oroszán egy néger Sassaniban közvetlenül a kunyhója előtt megölt és a nagyob lébesontok és a teljesen lerágott koponya kivételével egészen föltalta. Másnap hajtó-vadászatot rendeztek az oroszánra, de nem tudták felhajtani és a fenevad még azon éjjel még két néger szétmarczangolt.

+ Barátnők között. A háziasszony (magában): Bár elmenne már Olga! Mert máma Olgáról több beszélni valóm van Annával, mint Olgával Annáról.

A Nobel vagyoni magyar örökösei.

Budapest, jan. 9.

1896. december 10-én hunyta le örökre szemeit San Remóban Nobel Alfréd svéd kémikus a ki a robbanó szerek gyártásában és nagy pályadíjak alapításában ért el eddig még sohasem látott rekordot. Halála napjának ötödik évfordulóján, 1901. decz. 10-én osztotta ki a svéd akadémia és a norvég storting az őt, egyenkint 200.000 koronára rugó díjat és ezen alkalomból az egész világ sajtója hálás szavakban emlékezett meg Nobel Alfréd minden idők legnagyobb emberbarátjáról, a ki családját mellőzve 50 millió svéd koronára rugó vagyonát tisztán közczélokra hagyta.

Már-már azt lehet hinni, hogy a Nobel név öt évre (a díjak ötvenenkint osztatnak ki ismét letűnik az aktuális teréről) midőn a Ké. Ért. című budapesti könyvmatos a mely különben ellenzéki politikában szokott dolgozni, uj évre ez a »szenzáció« hirt pattantotta, hogy a magyarországi Nobelek megmozdultak és meg akarják keparítani a svéd Nobelek millióit.

A magyarországi és a külföldi sajtó hónapok óta a szenzáció híre melyet a nevezet könyvmatos tegnap újabb részletekkel egészített ki. Eddig csak a magyar könyvmatos beszélt és voltak sokan, a kitetlenül rázták fejüket, midőn a magyar Nobelek szép reményeiről olvastak.

Most azonban megszólaltak a svédek is a kik viszont nem igen szerették ha az a 25 millió mely a magyarországi Nobelek szerint még gazdátlanul hever a stockholmi államkincstárban, Magyarországra vándorolna.

Mint ma Stockholmból táviratozzák a magyar lapok nobel híre berlini lapok révén már oda is eljutott és ott óriási feltűnést keltett. Az ottani »Aftonbladet« a következőket írja:

— Nem tudjuk, mennyi az igaz abban, hogy a Nobel Alfréd családja Magyarországból származott ide hozzánk. Nem volt még módunkban a dolognak utána járni, de annyit már megtudtunk, — hogy a svéd akadémia és a svéd kormány melyek a Nobel vagyont együtt kezelik, már is távaratoztak Bécsbe svéd követnek bővebb információk végett. Ez a körülmény mutatja hogy a dolog az illetékes körökben is érdekli és annak bizonyos fontosságot tulajdonítanak.

Egy budapesti munkatársunknak alkalma volt mai délelőtti folyamán a Nobel-család egyik budapesti tagjával beszélni, a ki kijelentette, hogy a családnak már kezei között van Nobel Alfréd végrendeletének hiteles másolata.

Ebben szerinte oly passzusok vannak melyek Nobel kétségét kizárólag igazolják, hogy Nobel Alfréd, midőn vagyonával rendelkezett magyarországi rokonairól is megemlékezett.

Minthogy azonban ezekben a passzusokban több homályos pont is van, amelyeket nem lehet felvilágosítani az öt évvel ezelőtti megindított akció sikertelen maradt.

Azóta azonban sikerült oly okmányokat beszerezni a melyek a magyarországi Nobelek örökségi igényeit minden kétséget kizárólag megállapítják.

Megjegyezzük itt, hogy a svéd és orosz Nobelek mind milliomosok. Alfréd öccse, Lajos, a ki 1877-ben halt meg a bakui petroleumforrások első kiaknázója volt. — Fiai többszörös milliomosok, a kik már Alfréd halálakor kijelentették, hogy nem tartanak igényt nagybátyjuk örökségére.

CSARNOK.

A felsült szerelmes.

(Vig népies elbeszélés.)

Írta: Szini Péter.

(Folytatás.)

II.

Kincsesné asszonyom egyike volt Láp-falva jó magabiró lakóinak. Nagy gazdasággal áldotta meg Isten az ő házat s hozzá egyetlen gyermeket adott neki, hogy mégis legyen kire hagyni a sok szép birtokot.

A falusiak úgy beszéltek, hogy nem valami boldog élete volt a megboldogult férjével. Kincses János uram nem sokat törődött a földiekkel s minden igyekezetével azon volt, hogy minél többet költthesse el javából. Az »őreg Mojsit« egyoldalról ő tette földesurrá, mert mindeanapon ott mulatott korcsmájában. Erős természete volt: nem fogott ki rajta könnyen az ital. Bort, pálinkát összevegyített; azt tartván: a jó malom mindent megőrül.

Hányszor hulltak könnyei e miatt a jó Kincsesnének! Végre a gondviselés maga is megsokalta Kincses uram rendkívüli pazarlását s egy alkalmas pillanatban megütetted a guttával.

Vakmerőség lenne állitanunk, hogy Kincsesné talán módfelett epekedett férje halálán; de hiszen ezt kívánni sem lehetett tőle Nagy nyügtől szabadult meg. Örökös kint volt az élete oldalánál.

— Jobbak is haltak meg nállánál. Jól tette az Isten, hogy magához rendelte e siralom völgyéből.

Ennyiből állt a Kincses János bucsuztatója.

Az özvegynök — férjük elhunytával — rendesen fejüket vesztik. Szokatlannak tűnik fel e öltük a külső gazdaság rendezése s legtöbb esetben el is pusztul a szerzett vagyon.

Kincsesné kivételt képezett ezen szabály alul. Hiszen férje életében is gyakran kellett neki a gazdálkodás gondjait emelni s nem volt ez előtte újság, midőn férje halála után az egész teher vállaira nehezült.

Lápfalván mindenki tudta, hogy Kincsesné már a kora réggeli órákban bejárta szép terjedelmű tagját. Intézkedett, végezte a dolgot, a hol kellett. Nem hiadt vissza a néha előállott veszteségtől. — Még az ekeszarvát is megfogta, ha a szükség úgy kívánta.

Meg is látszott ám a gondos nő kezelye mindenütt. Nem pusztult el meglevő vagyona, sőt folyvást gyarapodott, miután Istenben boldogult férje sem pazarlá szesz italra.

Kincsesné még élte javában volt férje halálakor. Alig volt negyvenéves. Voltak is kéri a szép özvegyasszonynak. Maga a falu birája Sörös János is el-eljárogatott hozzá, példálózgatván előtte a férjhezmenetel szükség voltáról, de bizony a kísérletek hajótörést szenvedének. Kincsesné kereken kijelentette, hogy »elég volt egy sütetből egy lepény«. O bizony nem kott be többé fejét egy rossz férfival.

Egy kis fiu volt az egyetlen gyermeke. Nem akarta, hogy ez egyetlen gyermeke mostohakézre jusson.

— Majd felnevelem én magam is Isten segítségével — mondá, midőn a beszedes szomszédasszonyok férjhezmeneteire unszolák.

Igy állottak Kincsesné asszonyom házi ügyei, midőn egy esős reggelen a kis Olenka belépett házába.

Elrongyolott ruhában, dideregve a hi-

dégtől s kinezva az éhségtől, siralmas látványt nyújtott a kis leány szemlélése.

Kincsesné szive nem vol hideg kőből. Tudta már ő a kis leány esetét s felfedte meg sajnálta, mikor ott látta maga előtt.

Kérdősködött tőle, de a kis leány nem érté beszédét. Csak fájta ráta s azt felelte: „Nyeznám po magyarszki havoriti.” (Nem tudok magyarul beszélni)

Kincsesné enni adott a szegény árvának s felöltözteté jó meleg ruhába. A kis leány meg akarván hálálni e nagy i kűséget, rögtön hozzáfogott a szoba takarításához ugyesen végezte el a sepregetést.

— Hiszen én már hasznát is vehetem ennek — gondola Kincsesné s gyönyörködve nézte a kis leány munkáját.

E naptól fogva aztán a kis Olenka is családtaggá lett Kincsesné házában.

Nem örült ennek senki jobban, mint a kis Feri. Milyen derék játszótársra talált a kis leányban. Mennyi mindenféle játékot tudott az! Napokon keresztül elmulattatta a kis fiut s tanították egymást. Feri beszélt neki magyarul, a leány meg válaszolt oroszul. Eleinte ugyan nehezen ment, de később megértettek egymást.

Kincsesné maga is örömmel hallgatta, mikor a kis leány dalogattott Farinek a sajtát anyanyelvén:

»Ne budu já vodá piti;
Vodá sztudenénká;
Ne budu já zsoná piti;
Zsoná maladénká.»

(Nem fogok én vizet inni, hideg vizet; nem fogok én asszonyt verni, gyenge asszonyt.)

A kis Feri maga is eltanulgatta bus me lódiája dalait s együtt mondta vele.

(Folyt. köv.)

TEA SZÉTKÜLDÉSI ÜZLET Farchy R. és társa

Budapest, Nádor utca 13.

szállit 1 Kilo tea vételénél elvámolva bérmentesen minden állomásra utánvét mellett, legfinomabb minőségben közvetlen behozatalu orosz és chinai teát

Cougo-tea	1/2 kilonként	2 frt — kr
Souchong-tea	" "	2 " 25 "
Császár keverék legfi.	" "	4 " — "
Mikado-tea	" "	6 " — "

Moszkvai Moniug tea legfinomabb eredeti orosz csomagolásban 1 orosz font (körülbelül 42 deka.) 3 frt 50 kr.

POLGAR SÁNDOR

magy. kir. szabad. nyert orvosi mű-és köztzerész

BUDAPEST,

VII. Erzsébet-körút 50 sz.

Ajánlja dusan felszerelt rak-tárát saját gyártmányu orvosi, sebészeti és beteg-ápolás-tárgyakban.

Saját találmán. u m. kir. szabadalmazott Polgarféle **szervlő**.

haskötő, görcsér elleni gummi-harisnya, orthopedia-készülékek, műlábak és kezek stb.

Valódi franciaia különlegeségek F. Berguerand fils párisi gyárából.

Utánzás ellen védve 16302.sz.-a. Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Vasuti menetrend

Érvényes 1901. Október hó 1-től

— Egységes vasuti idő szerint. —

Debreczen Budapest (M. áll. v.-tól.)

Debreczenből indul		Vonat		Érkezik	
P.-Ladány*	12.— déli	Vegyesvonal	1.28	délután	
P.-Ladány	8.10 este	Személyvonal	9.43	este	
Budapest	9.01 délelőtt	Gyorsvonal	1.50	délután	
Budapest	12.36 délután	Személyvonal	8.10	este	
Budapest	10.27 éjjel	Személyvonal	5.45	reggel	
Budapest	4.16 délután	Gyorsvonal	9.40	este	
P.-Ladány	3.37 "	Tv. sz. sz.	5.34	délután	
Debreczen—M.-Sziget—Kőrösmező					
Királyháza	5.10 reggel	Személyvonal	2.08	délután	
Kőrösmező	2.56 reggel	Személyvonal	12.41	délután	
M.-Sziget	3.56 délután	Személyvonal	10.50	éjjel	
M.-Sziget	12.17 délután	Gyorsvonal	4.56	délután	
Szatmár-Németi.	7.58 este	Tv. sz. sz.	12.03	éjjel	
Szatmár-Németi	6.46 este	Gyorsvonal	8.50	este	
Debreczen—Szerencs					
Szerencs	8.22 reggel	Személyvonal	11.21	délután	
Szerencs	4.01 délután	"	7.03	este	
Szerencs	6.58 este	"	10.48	éjjel	
Debreczen—Füzes-Abony					
Füzes-Abony	4.42 reggel	Vegyesvonal	10.24	délután	
Tisza-Füred	4.21 délután	"	7.56	este	
Debreczen—Nagy-Léta—Vértess					
N.-Léta—Vértess	9.35 reggel	Vegyesvonal	11.16	délután	
N.-Léta—Vértess	4.31 délután	"	6.18	este	
Debreczen—Tisza-Lök					
Tisza-Lök	5.28 reggel	Vegyesvonal	9.17	délután	
H.-Nánásig	4.06 délután	"	7.29	este	
H.-Nánásig	11.20 délelőtt	"	1.18	délután	

* Minden kedden.

Budapest—Debreczen

Debreczenbe érkezik		Vonat		Indul	
P.-Ladány	7.41 reggel	Tv. sz. sz.	6.08	reggel	
P.-Ladány	5.03 reggel	Személyvonal	4.00	reggel	
Budapest	3.36 délután	Személyvonal	9.15	délután	
Budapest	6.26 este	Gyorsvonal	2.03	délután	
Budapest	2.33 éjjel	Személyvonal	7.05	este	
Budapest	11.44 délelőtt	Gyorsvonal	6.50	reggel	
Kőrösmező—M.-Sziget—Debreczen					
Szatmár-Németi.	8.46 reggel	Gyorsvonal	6.42	reggel	
Szatmár-Németi.	7.32 reggel	Személyvonal	3.45	reggel	
M.-Sziget.	12.16 délután	Személyvonal	6.—	reggel	
Szatmár-Németi.	6.45 este	Személyvonal	2.47	délután	
M.-Sziget	3.55 délután	Gyorsvonal	11.35	délután	
Kőrösmező	10.12 éjjel	Személyvonal	1.22	délután	
Szerencs—Debreczen					
Szerencs	8.07 reggel	Személyvonal	5.—	reggel	
Szerencs	12.07 délután	Személyvonal	9.03	délután	
Szerencs	7.53 este	Személyvonal	5.10	délután	
Nagy-Léta—Vértess—Debreczen					
N.-Léta—Vértess	7.18 reggel	Vegyesvonal	5.25	reggel	
N.-Léta—Vértess	3.13 délután	"	1.05	délután	
Tisza-Lök—Debreczen.					
Tisza-Lök	8.17 reggel	Vegyesvonal	5.06	reggel	
Tisza-Lök	6.25 este	"	2.35	délután	
H.-Nánás	3.30 délután	"	1.30	délután	
Füzes-Abony—Debreczen					
Tisza-Füred	8.— reggel	Vegyesvonal	4.18	reggel	
Füzes-Abony	5.45 délután	"	11.35	délután	

1895 v. k. szám.

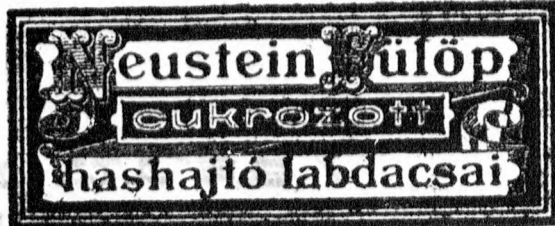
1901.

Árverési hirdetés.

A debreczeni kir. jbiróságának V 1431/10 1901 számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Csáthy Ferencz részére Kiss József sestakerti lakostól 293 kor. 80 fill. tőke, ennek 1901 évi márczius hó 4-ik napjától számítandó 5% kamatai és eddig összesen 108 kor. 40 fill. per költség erejéig 1901 május hó 7-én biróilag le és felülfoglalt és 1322 kor. becsült butorok könyvek és egyebekből álló ingóságok 1901. évi január hó 13 án d. e. 9 órakor kezdetét veendő és 1-ór. a Sestakertben az alperes lakásán, azután Csapó utca 51 sz. alatt megtartandó nyilvános birói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Debreczen, 1901. évi december hó 17-én.

Sugár Gyula.
birói kiküldött.

(Neustein féle ERZSEBET labdacso.)

SZÉKSZORULÁS

a legtöbb betegségek torrása ellen. Cukrozott külsejük végett még gyermekeknek is szívesen veszik

Egy 15 pilulát tartalmazó doboz 30 fillér, egy tekeres, mely 8 dobozt, tehát 120 pilulát tartalmaz, csak 2 kor. 40 fillér.

Készpénz előleges beküldése mellett bérmentve küldetik.

ÓVÁS!

Utazásoktól különösen óvakodjunk. Kérjük határozottan Neustein Fülöp hashajtó labdacsoit. Valódi csak, ha minden doboz törvényileg bejegyzett védjegyünkkel piros fekete nyomtatásban „Szent Liptó” és „Neustein Fülöp gyógyszerész” aláírással van ellátva. A kereskedelmi törvényszékiileg védett csomagjainak aláírásunkkal van ellátva.

Neustein Fülöp

„Szent Liptó”-hoz címzet gyógyszerháza
Wien, Plankengasse. 6.

Raktár Debreczenben: dr. Rothschnek V. Emil, Tóth Béla, Balázs Ödön, Malovits István, és Füleki Pál gyógyszerházában.

Cs. és kir.

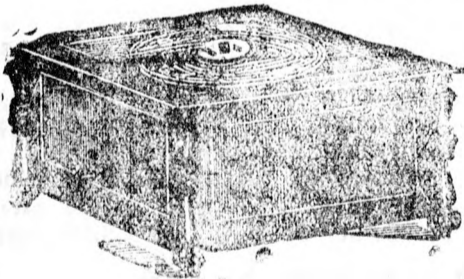

udv. hangszergyár.

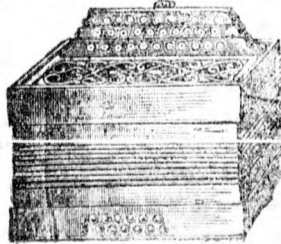
Sternberg Armin és Testvére,

Főraktár és iroda: Budapest, Kerepesi-ut 36.

Minitur-Ariston.

Ezen új találmányú bájos hangszereken a legkedveltebb magyar vagy más nótákat elhuzhatja még az is, kinek fogalma sincs a zenéhez. Ára 3 frt 50, a kották darabja 25 kr.

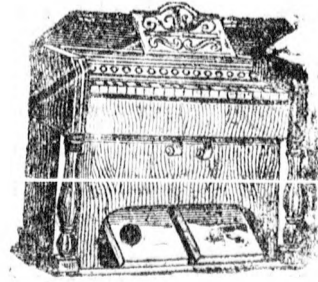
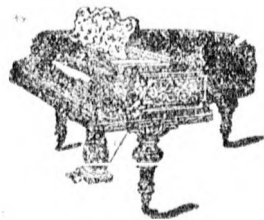
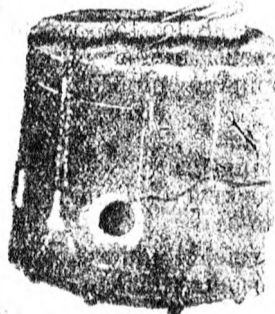
Kitűnő hangú harmonikumok
3 frttől feljebb 4, 5, 6, 8, 10 frt

Iskolai hegedők.

Zongora-termék:

Kossuth Lajos-utca 22.
(Károly-körút sarkán)

Zenepalota.

Ballama csengő, egyenlően tömör erőteljes hangú zongorák a legdusabb választékban.

Mindenütt kitűnőnek elismert, saját gyármányú iskola, szalon és egyházi harmonikumok.

Erard, Feurich, Kern, stb. világ híres zongorák kizárólagos képviselője,

Képes árjegyzék: a) harmonikumokról, b) mechanikai zenélő művekről és zenélő dísz tárgyakról, c) az összes egyéb hangszerekről mint hegedők, fuvolák, cimbalomok, sziterák, harmoniumok, zongorák sibről ingyen és bérmentve küldetik, csak megnevezendő, hogy mitféle hangszerről kívánatuk az árjegyzék.

Vendéglátóknak zenélő automata.